

บทวิเคราะห์เรื่อง “โอกาสสำหรับธุรกิจบริการผู้สูงอายุในสหรัฐฯ”

แนวโน้มกลุ่มประชากรผู้สูงอายุเพิ่มจำนวนมากขึ้นในทุกประเทศทั่วโลกโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว หลายประเทศที่ก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุแล้ว เช่น ญี่ปุ่น อิตาลี ฟินแลนด์ เยอรมนี ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ และสหรัฐฯ เป็นต้น โดยปัจจัยดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างทางสังคมที่สำคัญ ซึ่งมีนัยยะสำคัญต่อการกำหนดทิศทางของทุกภาคส่วนในสังคมไม่ว่าจะเป็นภาคแรงงาน ภาคการเงิน ภาคธุรกิจ และภาคบริการ ทั้งนี้ เพื่อให้การศึกษาสังคมสูงอายุเป็นไปในทิศทางเดียวกันองค์การสหประชาชาติ (United Nations) จึงได้กำหนดนิยามคำจำกัดความสำหรับการจัดแบ่งสังคมผู้สูงอายุไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. สังคมผู้สูงอายุ (Ageing Society) สำหรับประเทศที่มีประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 7
2. สังคมผู้สูงอายุสมบูรณ์ (Aged Society) สำหรับประเทศที่มีประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 14
3. สังคมผู้สูงอายุระดับสูงสุด (Super Aged Society) สำหรับประเทศที่มีประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 20

จากข้อมูลรายงานโครงสร้างประชากรโลกฉบับปรับปรุงปี 2562 (World Population Prospects: the 2019 Revision) โดย Department of Economic and Social Affairs องค์การสหประชาชาติระบุว่า สัดส่วนประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปต่อประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 16 ในปี 2593 โดยหากคิดเฉพาะในกลุ่มทวีปยุโรปและอเมริกาเหนือสัดส่วนประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปจะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25 ทั้งนี้ การศึกษาดังกล่าวยังพบการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนประชากรโลกที่สำคัญในปี 2561 โดยพบประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปมีจำนวนมากกว่จำนวนประชากรเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ที่ได้มีการเก็บรวบรวมสถิติเอาไว้ นอกจากนี้ ยังคาดว่าประชากรที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไปจะเพิ่มจำนวนขึ้นมากถึง 3 เท่าจาก 143 ล้านคนในปี 2562 เป็น 426 ล้านคนในปี 2593 ด้วย

โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น เนื่องจากวิวัฒนาการทางการแพทย์ที่ก้าวหน้าทำให้แนวโน้มอายุขัยของประชากรทั่วโลกสูงขึ้น นอกจากนี้ กลุ่มประชากรรุ่นใหม่ยังตัดสินใจแต่งงานสร้างครอบครัวและมีบุตรลดลงมากอย่างเห็นได้ชัด

1. ประชากรผู้สูงอายุในสหรัฐฯ

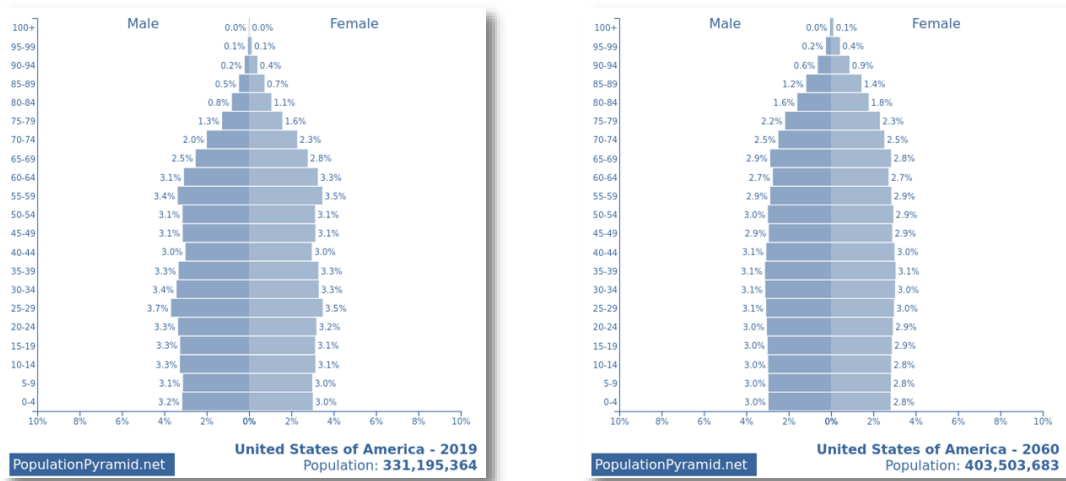
1.1 การจำกัดความประชากรผู้สูงอายุ

กลุ่มประชากรผู้สูงอายุ คือ กลุ่มประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป หรือกลุ่มประชากร Baby Boomer ที่เกิดก่อนปี 2497

1.2 จำนวนประชากรผู้สูงอายุและแนวโน้ม

จากข้อมูลพยากรณ์จำนวนประชากรคาดว่า สหรัฐฯ จะมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 331.20 ล้านคน ในปี 2562 ในจำนวนดังกล่าวเป็นประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น 53.94 ล้านคนหรือคิดเป็นสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งหมดร้อยละ 16.29 (จัดอยู่ในระดับสังคมสูงอายุแบบสมบูรณ์ หรือ Aged Society) ทั้งนี้คาดว่าจำนวนประชากรในสหรัฐฯ จะขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.83 เป็นจำนวนประชากรทั้งสิ้น 403.50 ล้านคน ในจำนวนดังกล่าวเป็นประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น 94.78 ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งหมดร้อยละ 23.49 (สังคมผู้สูงอายุระดับสูงสุด หรือ Super Aged Society) ในปี 2603 เป็นที่น่าสังเกตว่า ระหว่างปี 2562 – 2603 การพยากรณ์จำนวนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ในสหรัฐฯ จะมีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 75.71 ในขณะที่อัตราการขยายตัวของประชากรอายุแรกเกิดจนถึง 5 ปีขยายตัวเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 14.74 เท่านั้น

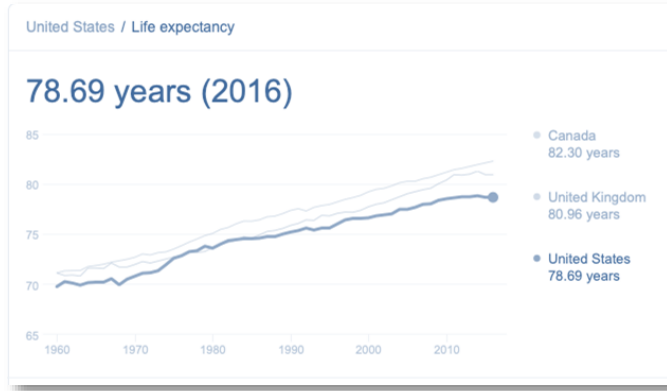
แผนภาพแสดง: ข้อมูลสัดส่วนประชากรแบ่งตามกลุ่มอายุในสหรัฐฯ

ที่มา: Population Pyramid

นอกจากนี้ ด้วยวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่เจริญก้าวหน้ามากขึ้น รวมถึงวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงของชาวอเมริกันที่หันมาดูแลสุขภาพ ออกกำลังกาย และให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารและเครื่องดื่มมากขึ้น ทำให้ประชากรชาวอเมริกันมีแนวโน้มอายุยืนมากขึ้น จากข้อมูลสถิติพบว่า ชาวอเมริกันมีอายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นราว 2 ปี จาก 76.64 ในปี 2543 เป็น 78.69 ปีในปี 2559

กราฟแสดง: แนวโน้มอายุขัยเฉลี่ยของประชากรในสหรัฐฯ

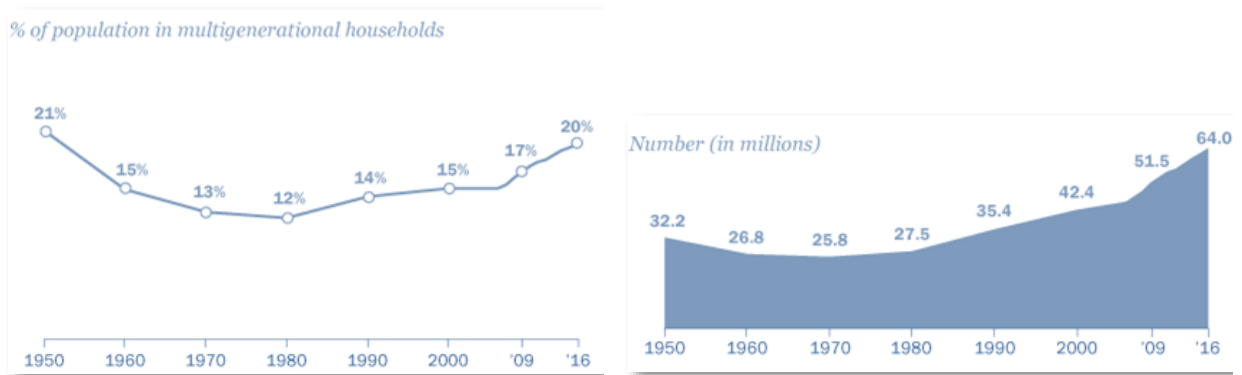
ที่มา: World Bank

1.3 ลักษณะสังคมและครอบครัวชาวอเมริกัน

ลักษณะสังคมโดยทั่วไปของชาวอเมริกันส่วนใหญ่มักจะอยู่อาศัยแยกกันเป็นครอบครัวเดี่ยว มีเพียงพ่อแม่และลูกอยู่อาศัยกันตามลำพัง ส่วนประชากรรุ่นปู่ตายายมักจะอยู่อาศัยกันคนละที่ แต่สามารถเดินทางแวะเวียนไปมาหาสู่กันได้ตามความเหมาะสม โดยเฉพาะในช่วงวันสำคัญพิเศษหรือเทศกาลต่าง ๆ เนื่องจากความเชื่อของครอบครัวชาวอเมริกันที่นิยมทำกันมานาน มักจะสอนให้บุตรหลานรู้จักที่จะดูแลตนเองตั้งแต่บรรลุนิติภาวะเมื่ออายุ 18 ปี จึงทำให้ประชากรแต่ละรุ่นมักจะชีวิตค่อนข้างอิสระจากกัน ซึ่งเป็นเหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุชาวอเมริกันมีแนวโน้มที่จะอยู่อาศัยกันตามลำพังกับคู่ชีวิตของตนเป็นหลัก

ทั้งนี้แม้ว่าข้อมูลการสำรวจโดย Pew Research Center จะพบว่ามีการขยายตัวของชาวอเมริกันที่อาศัยกันเป็นครอบครัวขยาย (Multigenerational Household) เพิ่มขึ้นจาก 51.5 ล้านคนในปี 2552 เป็น 64 ล้านคนในปี 2559 แต่จำนวนดังกล่าวก็คิดเป็นเพียงสัดส่วนร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งถือว่าค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสัดส่วนในประเทศอื่นโดยเฉพาะในแถบเอเชีย

กราฟแสดง: สัดส่วนจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับครอบครัวขยายในสหรัฐฯ

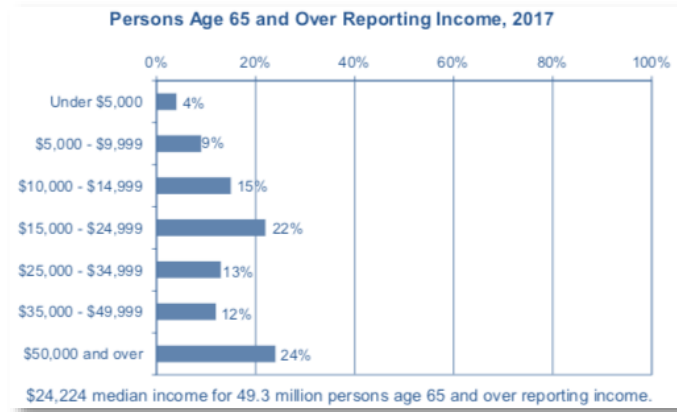
ที่มา: Pew Research Center

2. รายได้และกำลังซื้อของผู้บริโภคผู้สูงอายุ

2.1 รายได้

รายได้เฉลี่ยผู้สูงอายุในสหรัฐฯ ในปี 2560 ขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงร้อยละ 1.1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยผู้สูงอายุเพศชายมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 32,654 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี ในขณะที่ผู้สูงอายุหญิงมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 19,180 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี

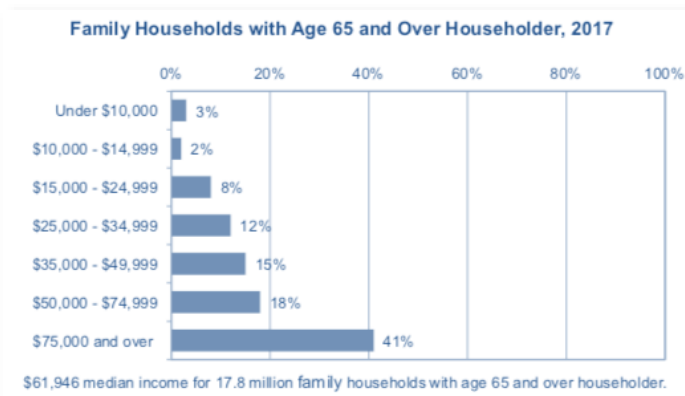
แผนภาพแสดง: ข้อมูลสัดส่วนรายได้ของผู้สูงอายุ

ที่มา: U.S. Census Bureau

สำหรับรายได้ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุเป็นสมาชิกมีรายได้เฉลี่ย 61,946 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี โดยสามารถแบ่งตามเชื้อชาติได้ดังนี้ ชาวผิวขาว 66,627 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี ชาวฮิสแปนิก 40,512 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี ชาวแอฟริกันอเมริกัน 43,705 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี และชาวเอเชีย 67,627 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี ทั้งนี้ มีครอบครัวที่มีรายได้ไม่เกิน 15,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปีร้อยละ 5 และมีครอบครัวที่มีรายได้เกิน 35,000 ดอลลาร์สหรัฐร้อยละ 74

แผนภาพแสดง: ข้อมูลสัดส่วนรายได้ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุเป็นสมาชิก

ที่มา: U.S. Census Bureau

2.2 กำลังการซื้อ

กลุ่มผู้บริโภคสูงอายุชาวอเมริกันมีกำลังการซื้อสินค้าประมาณ 3.2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.49 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ และร้อยละ 70 ของรายได้ที่จ่ายได้จริง (Disposable Income) นอกจากนี้ กลุ่มประชากรผู้สูงอายุยังเป็นกลุ่มบริโภคหลักที่มีสัดส่วนการซื้อสินค้า (Purchasing Contribution) ในระบบเศรษฐกิจสหรัฐฯ สูงถึงเกือบร้อยละ 50 และยังมีอัตราการใช้จ่ายสูงกว่าประชากรที่มีอายุไม่เกิน 25 ปีถึง 2.5 เท่าอีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากประชากรกลุ่มดังกล่าวอยู่ในตลาดแรงงานมาเป็นเวลานาน ทำให้มีเสถียรภาพทางการเงินสูง อีกทั้งยังมีภาระจำเป็นที่จะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลง

2.3 ลักษณะพฤติกรรม

2.3.1 พฤติกรรมการใช้จ่าย

ประชากรผู้สูงอายุส่วนมากจะเป็นผู้ที่เกษียณจากการทำงานแล้ว จึงทำให้มีเวลาว่างที่จะใช้เวลาอยู่บ้านและใช้สังคมสื่อออนไลน์มากขึ้น นอกจากนี้กลุ่มประชากรผู้สูงอายุยังนิยมที่จะเลือกเข้าร่วมหรือทำกิจกรรมสันทนาการต่าง ๆ เพื่อเป็นการผ่อนคลาย เช่น การเดินทางท่องเที่ยว การเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาหรือการแสดง โดยพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของผู้บริโภคกลุ่มสูงอายุที่สำคัญสามารถจำแนกออกเป็น 6 กลุ่มหลัก ดังนี้

i. การใช้จ่ายสำหรับบ้านและที่อยู่อาศัย กลุ่มประชากรผู้สูงอายุมีเวลาใช้ชีวิตที่บ้านมากขึ้น จึงมักจะใช้จ่ายเพื่อการซ่อมแซมต่อเติมบ้านที่อยู่อาศัยให้น่าอยู่มากขึ้น ทั้งนี้คาดว่า ในแต่ละปีประชากรผู้สูงอายุใช้จ่ายสำหรับการซ่อมแซมบ้านสูงถึงราว 9 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ กว่าร้อยละ 46 ยังนิยมที่จะซื้อบ้านหลังที่สองไว้สำหรับการพักผ่อนในช่วงฤดูหนาวด้วย

ii. การใช้จ่ายสำหรับรูปลักษณ์ สุขภาพ และการออกเตท กลุ่มประชากรผู้สูงอายุใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าเครื่องสำอางและสินค้าสำหรับการดูแลสุขภาพเฉลี่ยปีละ 300 ดอลลาร์สหรัฐ โดยกว่าร้อยละ 8 ใช้จ่ายเงินมากกว่าปีละ 1,200 ดอลลาร์สหรัฐสำหรับสินค้าดังกล่าว อีกทั้ง ยังใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเฉลี่ยปีละ 1,563 ดอลลาร์สหรัฐและยังนิยมเป็นสมัครสมาชิกสถานออกกำลังกาย โดยมีอัตราการออกกำลังกายเฉลี่ย 3 ครั้งต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ ผู้สูงอายุชาวอเมริกันเกือบ 6.5 ล้านคนนิยมใช้บริการนวดออกเตทผ่านแอปพลิเคชันออนไลน์อีกด้วย

iii. การใช้จ่ายสำหรับรับประทานอาหารนอกบ้าน กลุ่มประชากรผู้สูงอายุชาวอเมริกันใช้จ่ายเงินสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้านเฉลี่ยปีละ 2,500 ดอลลาร์สหรัฐ โดยกว่าร้อยละ 80 ออกไปรับประทานอาหารนอกบ้านอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

iv. การใช้จ่ายสำหรับความบันเทิง กลุ่มประชากรผู้สูงอายุกว่าร้อยละ 75 ใช้เวลาเกือบ 8 ชั่วโมงต่อวันไปกับกิจกรรมพักผ่อนและเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาหรือความบันเทิง โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยปีละ 2,651 ดอลลาร์

สหรัฐฯ ซึ่งสามารถแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สำคัญ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมกีฬา รวมทั้งสิ้นประมาณ 34.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี และค่าใช้จ่ายสำหรับการแสดงรวมทั้งสิ้นประมาณ 21.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

v. การใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยว กลุ่มประชากรผู้สูงอายุเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย 5 ครั้งต่อปี โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 11,077 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี นอกจากนี้ สำหรับธุรกิจการท่องเที่ยวแบบหรูหรา (Luxury Travel) ยังมีลูกค้าเป็นกลุ่มผู้สูงอายุถึงร้อยละ 80 สร้างยอดใช้จ่ายกว่า 1.2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี

vi. การใช้จ่ายแก่บุตรหลาน กลุ่มประชากรผู้สูงอายุกว่าร้อยละ 25 มักจะใช้จ่ายเงินเพื่อมอบให้แก่บุตรหลานของตนเฉลี่ยมากกว่า 1,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี

2.3.2 พฤติกรรมการเลือกบริโภคอาหารและเครื่องดื่ม

ด้วยสภาวะทางร่างกายและสุขภาพที่เริ่มเข้าสู่ภาวะถดถอย ผู้สูงอายุหลายรายมีโรคประจำตัวมากกว่า 1 ชนิด โดยโรคประจำตัวที่พบบ่อยในกลุ่มประชากรผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับการรับประทานอาหาร เช่น โรคไต โรคเบาหวาน โรคความดัน โรคอ้วน และโรคหัวใจ เป็นต้น ดังนั้นกลุ่มประชากรผู้สูงอายุจึงมักจะที่เลือกบริโภคสินค้าอาหารและเครื่องดื่มที่ให้คุณประโยชน์ต่อสุขภาพ เช่น อาหารธรรมชาติ อาหารปลอดสารพิษ และอาหารเกษตรอินทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรงและมีอายุยืนยาว โดยปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าอาหารและเครื่องดื่มของกลุ่มประชากรผู้สูงอายุชาวอเมริกันสามารถสรุปได้ ดังนี้

a) มีวัตถุดิบที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ กลุ่มประชากรผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับสุขภาพและการใช้ชีวิตสูง โดยร้อยละ 54 เลือกบริโภคอาหารและเครื่องดื่มเพื่อบำรุงสุขภาพและร้อยละ 41 ให้ความสำคัญกับการสารปรุงแต่งในอาหารและเครื่องดื่มที่บริโภค นอกจากนี้ ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังหลีกเลี่ยงที่จะบริโภคอาหารจานด่วนและเลือกรับประทานอาหารและเครื่องดื่มที่ผลิตจากวัตถุดิบจากธรรมชาติ

b) มีการเพิ่มสารที่เป็นประโยชน์ร่างกาย กลุ่มประชากรผู้สูงอายุมักจะเลือกรับประทานอาหารเสริมอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้ ยังนิยมเลือกซื้อสินค้าอาหารและเครื่องดื่มที่มีการเติมสารอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพร่างกาย เช่น สารแคลเซียมบำรุงกระดูก วิตามินส่งเสริมการไหลเวียนของโลหิต และวิตามินบำรุงสมอง เป็นต้น

c) มีการลดปริมาณวัตถุดิบที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ กลุ่มประชากรผู้สูงอายุระมัดระวังการรับประทานอาหารที่มีการใช้วัตถุดิบที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพหากรับประทานในปริมาณมาก เช่น เกลือ น้ำตาล และพลังงาน โดยผู้บริโภคกลุ่มผู้สูงอายุมักที่จะเลือกบริโภคสินค้าอาหารและเครื่องดื่มที่มีวัตถุดิบเหล่านั้นเป็นส่วนประกอบสารในปริมาณต่ำ เช่น สินค้า “Low Fat” “Low Sugar” “Low Sodium” เป็นต้น

3. ธุรกิจบริการสำหรับผู้สูงอายุในตลาดสหรัฐฯ

แม้ว่ากลุ่มประชากรผู้สูงอายุชาวอเมริกันกว่าร้อยละ 90 จะต้องการใช้ชีวิตอย่างอิสระปราศจากการพึ่งพาบุคคลอื่น แต่ด้วยภาวะทางด้านร่างกายเสื่อมสภาพตามธรรมชาติอาจจะเป็นข้อจำกัดให้กลุ่มประชากรผู้สูงอายุสามารถดำเนินชีวิตได้ตามที่ต้องการ ดังนั้น จึงมีผู้ประกอบการในตลาดเล็งเห็นโอกาสในการขยายตัวของตลาดผู้บริโภคนสูงอายุ โดยได้นำเสนอการบริการต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภคนสูงอายุให้มีสภาวะความเป็นอยู่อย่างเหมาะสมในช่วงบั้นปลายของชีวิต ตัวอย่างการบริการสำหรับผู้สูงอายุที่มีให้บริการในสหรัฐฯ ได้แก่

3.1 การบริการบ้านพักคนชรา เป็นกลุ่มธุรกิจบริการที่รับผู้สูงอายุมาดูแลที่สถานประกอบการมีทั้งประเภทการเดินทางไปเช้าเย็นกลับและประเภทอยู่ประจำ โดยสถานที่บริการจะมีเจ้าหน้าที่แพทย์ พยาบาล และผู้ดูแลอยู่ประจำตลอดเวลาเพื่อให้การดูแลด้านสุขภาพและกิจกรรมสันทนาการ โดยธุรกิจดังกล่าวเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุที่มีขนาดใหญ่มูลค่าตลาดมากที่สุดในปี 2559 มีธุรกิจดูแลผู้สูงอายุจดทะเบียนในสหรัฐฯ ทั้งสิ้น 15,600 ราย สามารถรองรับประชากรผู้สูงอายุได้ทั้งสิ้น 1.7 ล้านคน มีผู้สูงอายุเข้ารับบริการทั้งสิ้น 1.3 ล้านคน ค่าบริการรายเดือนเฉลี่ย 4,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อคน

3.2 การให้บริการดูแลผู้สูงอายุตามบ้านพัก เป็นการให้บริการผู้ดูแลผู้สูงอายุตามบ้านพักอาศัยทั้งแบบเข้าไปเย็นกลับและแบบอยู่ประจำ โดยผู้ให้บริการดูแลจะต้องมีทักษะการดูแลผู้สูงอายุ ความรู้ทางการแพทย์ขั้นพื้นฐาน และได้รับการฝึกฝนเพื่อการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

3.3 การให้บริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตแก่ผู้สูงอายุที่บ้านพักโดยไม่เกี่ยวข้องกับการดูแลทางด้านสุขภาพและการแพทย์ เช่น การให้บริการดูแลสัตว์เลี้ยง การให้บริการทำสวนตกแต่งสวน การให้บริการทำความสะอาดบ้าน การให้บริการเสริมสวย การให้บริการด้านช่างเทคนิค การให้บริการเลือกซื้อและจัดส่งสินค้า และการให้บริการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ

3.4 การให้บริการอาหารเฉพาะ เป็นการให้บริการร้านอาหาร หรือการเตรียมวัตถุดิบปรุงอาหารประเภท Meal Prep เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับอาหารที่มีสารอาหารและโภชนาการที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายตามเงื่อนไขของสุขภาพที่อาจจำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง หรือผู้ที่มีภาวะโรคอ้วน

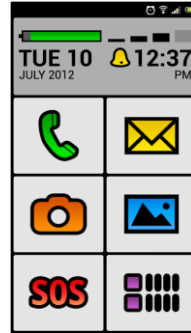
3.5 การให้บริการรถรับส่ง เป็นการให้บริการรับส่งจากบ้านไปยังสถานที่ต่าง ๆ โดยใช้ยานพาหนะที่มีการดัดแปลงให้มีความเหมาะสมกับการรับส่งผู้สูงอายุโดยเฉพาะ เช่น สามารถปรับระดับขึ้นลงสำหรับการก้าวขึ้นรถสำหรับผู้สูงอายุ หรือมีทางลาดสำหรับการเข็นรถเข็นขึ้นรถ เป็นต้น

3.6 การให้บริการจัดการน้ำเสีย เป็นการให้บริการจัดการการท่อน้ำเสีย เช่น การจองที่ปัก จองตัวเครื่องบิน จองเรือสำราญ จองรถรับส่ง และนำเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุโดยเฉพาะ

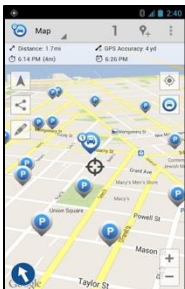
3.7 การให้บริการแอปพลิเคชันโทรศัพท์มือถือ เป็นการพัฒนาบริการผ่านทางแอปพลิเคชันทางโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ โดยแอปพลิเคชันที่ได้รับความนิยม ได้แก่

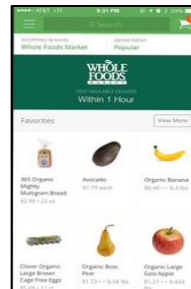
Big Buttons Keyboard เป็นแอปพลิเคชันที่ขยายตัวอักษรบนแป้นพิมพ์หน้าจอโทรศัพท์มือถือให้ใหญ่ขึ้นเพื่อให้สะดวกและง่ายต่อการมองเห็นสำหรับผู้ใช้งานสูงอายุที่มีปัญหาด้านสายตา

Big Launcher เป็นแอปพลิเคชันที่ขยายปุ่มควบคุมต่าง ๆ ในโทรศัพท์ให้ใหญ่ขึ้นและง่ายต่อการมองเห็นสำหรับผู้สูงอายุ

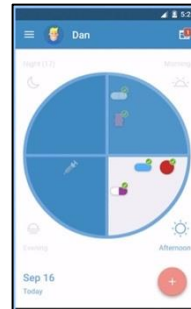
Car Finder AR เป็นแอปพลิเคชันที่ช่วยจดจำและระบุพิกัดที่จอดรถสำหรับผู้สูงอายุที่เริ่มมีปัญหาด้านความจำ

Instacart เป็นแอปพลิเคชันที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเลือกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคตามร้านค้าปลีกและนำส่งให้ตามที่พิกัดอาศัย

Magnifying Glass with Light เป็นแอปพลิเคชันช่วยขยายตัวอักษรหรือภาพให้ใหญ่ขึ้นเพื่อให้สามารถอ่านหรือมองเห็นได้สะดวกและชัดเจนมากขึ้น

MediSafe Pill Reminder เป็นแอปพลิเคชันที่ช่วยเตือนเมื่อถึงเวลากำหนดรับประทานยาในแต่ละวัน

OurTime เป็นแอปพลิเคชันสำหรับนัดพบออกเดทของกลุ่มผู้สูงอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

Senior Savings เป็นแอปพลิเคชันรวมแหล่งข้อมูลลดราคาสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุ

TeamViewer เป็นแอปพลิเคชันให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาทางด้านอุปกรณ์เทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์มือถือ และคอมพิวเตอร์ผ่านช่องทางออนไลน์

WebMD เป็นแอปพลิเคชันให้ข้อมูลด้านสุขภาพและการวินิจฉัยสำหรับอาการป่วยเบื้องต้น รวมถึงข้อมูลติดต่อแพทย์ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง

4. วิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ไทยมีจำนวนแรงงานสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมภาคบริการค่อนข้างมาก อีกทั้ง ค่าแรงงานยังถือว่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับค่าแรงงานในสหรัฐฯ 2. การบริการนวดไทยรวมถึงอาหารและเครื่องดื่มไทยมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั่วโลก 3. สถานที่ท่องเที่ยวในไทยมีความหลากหลายและสวยงามมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวทำให้เป็นที่สนใจและเป็นจุดหมายปลายทางที่นิยมของนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ 4. ค่าครองชีพ ค่าบริการทางการแพทย์ และค่าใช้จ่ายสำหรับดูแลสุขภาพในประเทศไทยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำสามารถเข้าถึงได้ง่าย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แรงงานไทยส่วนมากเป็นแรงงานระดับพื้นฐานมีทักษะความสามารถในการให้บริการและการสื่อสารภาษาอังกฤษค่อนข้างจำกัด 2. ธุรกิจบริการยังใหม่สำหรับคนไทยการขยายตัวไม่ทันตามความต้องการ อีกทั้ง การเข้าถึงข้อมูลตลาดเชิงลึกเพื่อนำไปใช้พัฒนารูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการไทยยังจำกัด 3. ไทยขาดมาตรฐานการควบคุมทักษะผู้ให้บริการในภาคบริการโดยเฉพาะแรงงานบริการเฉพาะกลุ่ม และดูแลผู้สูงอายุ 4. ขาดการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมบริการและการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานไทยอย่างจริงจังจากภาครัฐ มีแรงงานไม่เพียงพอสำหรับการขยายตลาดธุรกิจบริการในต่างประเทศ

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
<ol style="list-style-type: none"> 1. การขยายตัวของประชากรผู้สูงอายุทั่วโลก รวมถึงสหรัฐฯ มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ธุรกิจบริการผู้สูงอายุมีโอกาสขยายตัวสูงในอนาคต 2. กลุ่มประชากรผู้สูงอายุในสหรัฐฯ เปิดรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สามารถอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตมากขึ้น 3. สหรัฐฯ ขาดกำลังแรงงานในภาคบริการและเปิดโอกาสให้ผู้อพยพจากต่างประเทศเข้ามาทำงานในประเทศเพื่อชดเชยจำนวนแรงงานที่ขาดแคลน 4. ตลาดธุรกิจบริการในสหรัฐฯ มีการแข่งขันค่อนข้างเสรี และเปิดโอกาสสำหรับผู้ประกอบการที่มีความพร้อม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจดทะเบียนและขอใบอนุญาตดำเนินธุรกิจ ในสหรัฐฯ ค่อนข้างยุ่งยาก อีกทั้ง กฎระเบียบในแต่ละรัฐยังมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกัน 2. การขอใบอนุญาตเดินทางและใบอนุญาตทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายสำหรับแรงงานในสหรัฐฯ มีกฎระเบียบและข้อบังคับที่เข้มงวดมาก 3. ธุรกิจให้บริการผู้สูงอายุในตลาดบางประเภที่มีผู้แข่งขันในตลาดจำนวนมากและมีการแข่งขันสูง เช่น ธุรกิจบ้านพักคนชรา 4. ระยะทางระหว่างไทยและสหรัฐฯ ค่อนข้างไกลทำให้การเดินทางเป็นอุปสรรคสำคัญ

5. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

5.1 การเพิ่มจำนวนของผู้สูงอายุในสหรัฐฯ ทำให้อุตสาหกรรมบริการผู้สูงอายุมีแนวโน้มขยายตัวตามไปด้วย โดยผู้บริโภครุ่นนี้มีอำนาจการซื้อสูง อีกทั้งมีพฤติกรรมกล้าที่จะจ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการ โดยเฉพาะสินค้าและบริการเพื่อสุขภาพและการอำนวยความสะดวกต่อการใช้ชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นตลาดผู้บริโภครักสุขภาพในอนาคต ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยจึงควรให้ความสำคัญและคำนึงถึงผู้บริโภครุ่นนี้ในการออกแบบสินค้าและบริการด้วย

5.2 กลุ่มอุตสาหกรรมบริการผู้สูงอายุยังค่อนข้างใหม่สำหรับผู้ประกอบการไทยจึงยังไม่มีการพัฒนาตลาดมากนัก โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะแรงงานที่จำเป็นต่อการดูแลผู้บริโภครุ่นนี้ ดังนั้นผู้ประกอบการไทยและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะแรงงาน จึงควรที่จะร่วมกันพัฒนาและยกระดับทักษะแรงงานบริการไทยให้สูงขึ้น เช่น ทักษะการดูแลผู้สูงอายุ ทักษะทางการแพทย์และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น รวมถึงทักษะทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อให้สามารถสื่อสารกับกลุ่มผู้บริโภครุ่นสูงอายุเป้าหมายได้ ดังตัวอย่างที่เห็นโดยทั่วไปในตลาดสหรัฐฯ ที่มักจะพบแรงงานภาคการบริการดูแลผู้ป่วยและผู้สูงอายุ (Caregiver) มาจากประเทศฟิลิปปินส์เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานทักษะแรงงานในภาคบริการและการกำหนดเงื่อนไขการขอใบอนุญาตแรงงานในภาคธุรกิจการดูแลผู้สูงอายุให้มีมาตรฐานใกล้เคียงหรือเท่าเทียมกับมาตรฐานของต่างประเทศจะช่วยให้แรงงานภาคการบริการของไทยเป็นที่ยอมรับในตลาดแรงงานต่างประเทศในอนาคตมากขึ้น

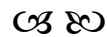
5.3 กฎระเบียบและข้อบังคับของการจัดตั้งธุรกิจแต่ละประเภทในสหรัฐฯ แตกต่างกันในระดับรัฐและระดับเมือง ยกตัวอย่างเช่นการขอใบอนุญาตผู้ให้บริการนวดของรัฐฟลอริดาผู้ขอจะต้องมีจำนวนชั่วโมงนวดมาแล้วไม่ต่ำกว่า 500 ชั่วโมง ในขณะที่รัฐมิสซิสซิปปีผู้ขอจะต้องมีจำนวนชั่วโมงนวดที่มีครูฝึกควบคุมดูแลไม่ต่ำกว่า 100 ชั่วโมงและมีชั่วโมงนวดอีกไม่ต่ำกว่า 700 ชั่วโมง เป็นต้น ดังนั้น ผู้ที่สนใจลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริการผู้สูงอายุและการบริการที่เกี่ยวข้อง จึงควรที่จะศึกษาข้อกำหนดและระเบียบข้อบังคับของแต่ละธุรกิจโดยละเอียด เพื่อป้องกันอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจที่อาจจะเกิดขึ้นได้

5.4 กลุ่มธุรกิจบริการนวดไทยและร้านอาหารไทยเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มผู้บริโภคในสหรัฐฯ อยู่แล้ว อีกทั้ง ผู้ประกอบการไทยยังมีความเชี่ยวชาญและชำนาญในตลาดสหรัฐฯ มาเป็นเวลานาน ดังนั้น การขยายธุรกิจเดิมและต่อยอดไปสู่กลุ่มผู้บริโภคผู้สูงอายุจึงน่าจะมีโอกาสในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนวดบำบัดนวดผ่อนคลายสำหรับผู้สูงอายุ และร้านอาหารสำหรับกลุ่มผู้บริโภคเฉพาะ ทั้งนี้ ปัจจุบันเริ่มมีผู้ประกอบการไทยดำเนินกิจการร้านอาหารไทยแบบเกษตรอินทรีย์บ้างแล้ว เช่น ร้าน L' Thai Organic Thai Cuisine ซึ่งปัจจุบันมีทั้งสิ้น 3 สาขาในรัฐจอร์เจีย เป็นต้น

5.5 ด้วยปัจจัยค่าครองชีพและค่าบริการทางการแพทย์ที่ค่อนข้างสูงในสหรัฐฯ ในปัจจุบันทำให้ผู้สูงอายุชาวอเมริกันตัดสินใจที่จะย้ายไปอยู่อาศัยในต่างประเทศเพื่อรักษาระดับคุณภาพชีวิตและลดภาระค่าใช้จ่ายลง ทั้งนี้ ประเทศไทยเองเป็นที่รู้จักในกลุ่มผู้บริโภคชาวอเมริกันอยู่แล้ว อีกทั้ง ยังมีระดับค่าครองชีพและค่าบริการทางการแพทย์ที่ไม่สูงมากนัก ดังนั้น หากหน่วยงานภาครัฐไทยสามารถร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาตลาดธุรกิจบริการสำหรับ

ผู้สูงอายุในไทยได้ก็ น่าจะทำให้ตลาดดังกล่าวขยายตัวได้อีกมากในอนาคต โดยกลุ่มธุรกิจบริการสำหรับผู้สูงอายุที่ น่าจะมีศักยภาพในการทำตลาด ได้แก่ การท่องเที่ยวระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ การท่องเที่ยวเพื่อการรักษา และ บ้านพักคนชราสำหรับชาวต่างชาติ เป็นต้น

5.6 ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตของผู้บริโภคทุกกลุ่ม ผู้สูงอายุชาวอเมริกันเองก็เริ่มเปิดใจ ยอมรับเทคโนโลยี (Technology Adoption) มากขึ้น โดยเฉพาะเทคโนโลยีการสื่อสารที่ผู้สูงอายุชาวอเมริกันหัน มาใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยี โทรศัพท์มือถือ และคอมพิวเตอร์มากขึ้น ทั้งนี้ กลุ่มธุรกิจ Start Up และนักพัฒนา แอปพลิเคชันโทรศัพท์มือถือของไทยเองก็เริ่มมีความเชี่ยวชาญ และเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติมากขึ้น ดังนั้น ตลาดแอปพลิเคชันโทรศัพท์มือถือสำหรับผู้สูงอายุเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตจึงน่าจะเป็น ตลาดที่น่าสนใจอีกตลาดในอนาคต โดยการออกแบบแอปพลิเคชันโทรศัพท์มือถือสำหรับผู้สูงอายุ ผู้ออกแบบควร คำนึงถึงและให้ความสำคัญกับความง่ายต่อการใช้งาน (User Friendly) เช่น การมองเห็น การได้ยิน และการ ควบคุมสั่งการ เป็นต้น

สศต. ไมอามี
พฤศจิกายน 2562

บรรณานุกรม

2018 Profile of Older Americans. The Administration for Community Living and Administration on Aging. The U.S. Department of Health and Human Services.

<https://acl.gov/sites/default/files/Aging%20and%20Disability%20in%20America/2018OlderAmericansProfile.pdf>

Anderson, M. & Perrin, A. Tech Adoption Climbs Among Older Adults. Pew Research Center.

<https://www.pewinternet.org/2017/05/17/tech-adoption-climbs-among-older-adults/>

Ageing. United Nations. <https://www.un.org/en/sections/issues-depth/ageing/>

Cohn, D. & Passel, J. A Record 64 Million Americans Live in Multigenerational Households. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/04/05/a-record-64-million-americans-live-in-multigenerational-households/>

Coray, T. Want to Tap into the Lucrative Senior Market? Follow the Money. SheerID.

<https://www.sheerid.com/want-to-tap-into-the-lucrative-senior-market-follow-the-money/>

Life Expectancy at Birth. World Bank.

<https://data.worldbank.org/indicator/SP.DYN.LEF00.IN?end=2017&locations=US&start=1960&view=chart>

Nursing Home Care. National Center for Health Statistics. Center for Disease Control and Prevention. <https://www.cdc.gov/nchs/fastats/nursing-home-care.htm>

Spending Power of 'Seniors' to Hit US\$10tn by 2020. Tetra Pak.

<https://endpoint895270.azureedge.net/static/documents/about/seniors-whitepaper.pdf>

World Population Prospects 2019. Department of Economic and Social Affairs. United Nations.

https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2019_Highlights.pdf